

CUPRINS

Cuprins.....	1
Capitolul 1	
<i>Considerații generale privind plângerea prealabilă.....</i>	<i>2</i>
Capitolul 2	
<i>Plângerea prealabilă, ca instituție a dreptului penal și a dreptului procesual penal</i>	<i>6</i>
2.1.Natura juridică a plângerii prealabile.....	6
2.2.Plângerea prealabilă, instituție a dreptului penal substanțial și a dreptului procesual penal.....	9
Capitolul 3	
<i>Condiții de fond și formă pentru introducerea plângerii prealabile.....</i>	<i>20</i>
3.1.Titularul plângerii prealabile.....	20
3.1.1.Persoana vătămată-titular al plângerii prealabile.....	20
3.1.2.Titularul plângerii prealabile în cazul persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă și a celor fără capacitate de exercițiu.....	21
3.1.3.Persoana juridică titulară a plângerii prealabile ?.....	24
3.2.Termenul de introducere a plângerii prealabile.....	27
3.2.1.Natura juridică a termenului de introducere a plângerii prealabile.....	27
3.2.2.Calculul termenului de introducere a plângerii prealabile.....	28
3.3.Conținutul plângerii prealabile.....	30
3.3.1.Considerații generale.....	30
3.3.2.Elementele conținutului plângerii prealabile.....	31
Capitolul 4	
<i>Plângerea prealabilă, mod de sesizare a organelor de urmărire penală.....</i>	<i>35</i>
4.1.Plângerea prealabilă introdusă la organul de cercetare penală sau procurorului.....	35
4.2.Plângerea prealabilă introdusă la organul de urmărire penală competent.....	39
<i>Concluzii.....</i>	<i>45</i>
<i>Bibliografie.....</i>	<i>47</i>

Capitolul 1

Considerații generale privind plângerea prealabilă

Într-un stat de drept, ordinea juridică se stabilește și se menține cu ajutorul normelor de drept. Aceste norme prevăd reguli de conduită, pe care trebuie să le respecte membrii colectivității, precum și sancțiunile ce vor fi aplicate în cazul încălcării lor.

Regulile de drept – în majoritatea lor – sunt exprimate într-o anumite formă: legea¹.

Stabilirea prin lege a faptelor care constituie infracțiuni, precum și a cadrului de sancțiuni penale, are un dublu rol: în primul rând să arate membrilor societății care sunt faptele interzise de legea penală și, totodată, să-i avertizeze cu privire la consecințele săvârșirii unor astfel de fapte, îndeplinind astfel funcția de prevenire generală, iar în al doilea rând să asigure corecta încadrare a faptelor prin care ar fi încălcată legea penală, și o justă sancționare a celor care au săvârșit asemenea fapte, deci funcția de prevenire specială.

În articolul 2 din Codul penal, legea prevede care sunt faptele ce constituie infracțiuni, pedepsele ce se aplică infractorilor și măsurile ce se pot lua în cazul săvârșirii acestor fapte.

Săvârșirea infracțiunii, chiar atunci când este descoperită și dovedită prin administrarea probelor, reținută în sarcina unui făptuitor, nu impune aplicarea automată a pedepsei. Pentru a se ajunge la sancționarea infractorului este nevoie de intervenția justiției penale, în sensul condamnării acestuia de către instanța competentă pe baza unei judecăți.

Necesitatea restabilirii ordinii de drept încălcate prin săvârșirea infracțiunilor a condus la instituirea regulii potrivit căreia declanșarea și desfășurarea procesului penal se fac din oficiu (principiul oficialității procesului penal). În cazul infracțiunilor de o gravitate redusă sau al acelor care privesc relațiile dintre persoane ori viața personală a acestora, Codul penal și alte legi cu dispoziții penale prevăd că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare sau exercitată decât în cazul în care persoana vătămată și-a exprimat voința de tragere la răspundere penală a făptuitorului prin introducerea unei plângeri prealabile la autoritățile judiciare.

Plângerea prealabilă constituie o instituție de drept penal, lipsa ei reprezentând o cauză de înlăturare a răspunderii penale (art.131 Cod penal).

Instituția are și un reflex procesual, care se repercutează direct asupra posibilității exercitării acțiunii penale și deci implicit asupra tragerii la răspundere penală.

Din punctul de vedere al dreptului penal plângerea prealabilă constituie o condiție de pedepsibilitate, iar sub aspectul dreptului procesual penal o condiție de procedibilitate².

Așa cum subliniam, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede necesitatea plângerii prealabile a părții vătămate, acțiunea penală nu se poate exercita în lipsa acestei plângeri, art. 279 Cod de procedură penală . Plângerea prealabilă nu constituie numai o modalitate de sesizare a organului judiciar, ci reprezintă o condiție indispensabilă pentru punerea în mișcare a acțiunii penale.

¹ I. Gorgăneanu – *Acțiunea penală*, Editura Științifică și Enciclopedică București, 1977, pag. 13.

² **Milea T. Popovici**, Plângerea prealabilă în reglementarea actualului cod de procedură penală, R.R.D. nr.9/1969, p.23.

Dispozițiile art. 279 se coroborează și cu cele prevăzute de art. 10 Cod de procedură penală unde se prevede că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar dacă a fost pusă în mișcare, nu mai poate fi exercitată dacă lipsește plângerea prealabilă (lit. f) sau aceasta a fost retrasă (lit. h).

Legea penală determină cazurile când pentru exercitarea acțiunii penale este necesară o plângere prealabilă pornind de la împrejurarea că infracțiunile respective sunt dintre acelea care prin natura lor privesc relațiile sociale limitate îndeosebi la interesele personale ale părților.

Codul penal prevede că acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă în cazul unor infracțiuni privind: lovirea sau alte violențe (art.180), vătămarea corporală din culpă (art. 181), violarea de domiciliu (art. 192), amenințarea (art. 193), violarea secretului corespondenței (art.195), divulgarea secretului profesional (art.196), violul (art. 197 alin.1), furtul pedepsit la plângere prealabilă (art.210), abuzul de încredere (art. 213), distrugerea (art.217), abandonul de familie (art.305), nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului (art. 307), tulburarea folosinței locuinței (art. 320) ș.a. Articolele 205, 206 din Codul penal privind insulta și calomnia au fost abrogate prin [art.I](#) pct. 56 din Legea nr. 278/2006 privind modificarea și completarea Codului penal . Curtea Constituțională, prin [Decizia nr. 62/2007](#) (M.Of. nr.104/12.02.2007) a constatat că dispozițiile [art. I](#) pct. 56 din Legea nr. 278/2006, partea referitoare la abrogarea [art. 205](#), [206](#) și [207](#) din Codul penal, sunt neconstituționale.

Reglementări ale plângerii prealabile se găsesc și în unele legi speciale dintre care amintim: Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (M.Of. nr. 60/1996), Legea nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat modificată și completată prin O.U.G. nr. 190/2005(M.Of . nr. 1179/2005) precum și altele.

Pentru faptele penale săvârșite în afara teritoriului țării de străini sau de o persoană fără cetățenie care nu domiciliază pe teritoriul țării și cărora li se aplică principiul universalității legii penale (art.6 Cod penal), trebuie avute în vedere și dispozițiile legale străine cu privire la plângerea prealabilă. Astfel, potrivit excepției înscrise în art. 6 alin. 3 Cod penal, făptuitorul nu poate fi acționat în țara noastră dacă, potrivit legii statului în care a săvârșit infracțiunea este necesară plângerea prealabilă și aceasta nu s-a produs.

În asemenea cazuri, se consideră că cei vătămăți sunt în măsură să aprecieze dacă este cazul să declanșeze un proces penal, punerea în mișcare a acțiunii penale fiind condiționată de manifestarea unui drept exclusiv al părții vătămate³. Împotriva voinței celui vătămat procesul penal nu se poate desfășura.

Întrucât suportul său juridic – acțiunea penală – se caracterizează în acest caz prin disponibilitate, organele judiciare nu pot exercita atribuțiunile lor din oficiu.

---

³ **C.Bulai**, *Drept penal, Partea generală*, Universitatea București, 1987, p.469.

Condițiile de formă și de fond pe care trebuie să le îndeplinească plângerea prealabilă pentru a-și produce efectele se referă, printre altele, la titularul plângerii prealabile, deci, cine poate introduce plângerea prealabilă, termenul în care se introduce, ce elemente trebuie să cuprindă plângerea prealabilă, acestea fiind prevăzute de art. 283 Cod de procedură penală.

Referitor la conținutul plângerii prealabile, sunt situații în care nerespectarea unor condiții generale duc la nulitatea plângerii, printre acestea amintim descrierea faptei, arătarea făptuitorului, a probelor pe care consideră că susțin cele afirmate, indicarea părții responsabile civilmente, precum pentru a căpăta caracterul unei plângerii prealabile se cere și manifestarea de voință ca făptuitorului să fie tras la răspundere penală.

Deoarece condițiile social-politice au determinat schimbări în mai multe domenii importante, având în vedere aderarea și integrarea țării noastre la Uniunea Europeană, legislația trebuie să fie compatibilă cu cea din celelalte state membre. Așa fiind, s-a modificat legislația în privința modului de adresare a plângerii, de administrare și soluționare a cauzelor, reforma în domeniul justiției având scop principal o mai bună administrare a justiției.

Capitolul 2

Plângerea prealabilă, instituție a dreptului penal și a dreptului procesual penal

2.1.Natura juridică a plângerii prealabile

Săvârșirea de infracțiuni dă dreptul statului să tragă la răspundere penală pe infractor, activitate ce se realizează într-un proces penal. În același timp, art.1 prevede că “*scopul procesului penal este*

constatarea la timp și în mod complet a faptelor penale". Rezultă că organele judiciare au dreptul, dar, în același timp și obligația de a desfășura activitatea procesuală ori de câte ori s-a săvârșit o infracțiune.

Operează în acest caz, principiul oficialității reglementat de art. 2 Cod de procedură penală, care prevede că actele necesare, desfășurării procesului penal se îndeplinesc din oficiu, afară de cazul când, prin lege, se dispune altfel.

De la acest principiu sunt prevăzute, prin lege, unele excepții, atribuind și altor persoane dreptul de a efectua unele acte procesuale⁴. O asemenea excepție privește condiționarea punerii în mișcare a acțiunii penale pentru anumite fapte de manifestarea de voință a persoanei vătămate ca această acțiune să fie pusă în mișcare, exprimată prin introducerea unei plângeri prealabile la organele judiciare competente a dispune începerea procesului penal (art. 221 alin. 2, art. 279 alin. 1 Cod de procedură penală).

Rațiunea excepției constă fie în gradul mai redus de pericol social abstract al acestor fapte, fie în împrejurarea că aducerea acestora în fața instanței, cu publicitatea pe care o implică procesul, ar putea fi sursa unor neplăceri sau suferințe psihice pentru persoana vătămată sau ar da naștere la diferite conflicte între persoane care fac parte din aceeași familie sau din același mediu social⁵.

Potrivit art. 279 Cod de procedură penală în cazul infracțiunilor pentru care este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, acțiunea penală nu se poate pune în mișcare și exercita în lipsa acestei plângeri. Deci, plângerea prealabilă nu reprezintă numai o modalitate de sesizare a organului judiciar, ci și o condiție indispensabilă pentru punerea în mișcare a acțiunii penale.

Instituția plângerii prealabile își are sediul materiei în Partea specială a Codului de procedură penală din anul 1968, republicat 1997, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul Titlului I - Urmărirea penală - Capitolul VIII. art. 279 - 286.

Putem defini plângerea prealabilă, ca fiind actul procesual prin care persoana vătămată printr-o infracțiune își manifestă voința de a fi tras la răspundere penală cel ce a săvârșit-o, act fără de care nu poate interveni răspunderea penală și, ca urmare, nu poate începe și nici continua procesul penal.

După o opinie unanim admisă astăzi în literatura de specialitate⁶, plângerea prealabilă constituie o instituție a dreptului penal dar și a dreptului procesual penal, fiind reglementată, pe de o parte, de Codul penal și alte legi penale, iar pe de altă parte de Codul de procedură penală.

⁴ V. Dongoroz, *Explicații teoretice ale codului de procedură penală*, Editura Academiei, București, 1975, p.95.

⁵ I. Neagu, *Drept procesual penal, Partea specială, vol. I*, Editura Oscar Print, 1994, p.152.

⁶ V. Panțurescu, *Notă sub decizia nr.16/1942 a Curții de Casație, Secțiuni Unite, în Pandectele române*, 1944, partea I-a, p.100.

Lipsa plângerii prealabile sau retragerea ei împiedică exercitarea acțiunii penale atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecății.

Plângerea prealabilă cuprinde o dublă manifestare de voință a persoanei vătămate. În primul rând, constituie o încunoștiințare a organelor judiciare cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în al doilea rând, plângerea prealabilă dă expresie voinței persoanei vătămate ca acea infracțiunea să fie urmărită sau judecată, ridicând astfel impedimentul ce s-ar opune activității procesual penale. În urma acestei manifestări de voință, organul de urmărire penală sau, după caz instanța de judecată poate dispune declanșarea procesului penal și punerea în mișcare a acțiunii penale.

Din punct de vedere procesual, plângerea prealabilă scrisă este un act de sesizare a organului competent să o primească, iar nu un act de punere în mișcare a acțiunii penale. Acest act de sesizare constituie o condiție pentru ca organul judiciar competent să poată proceda la punerea în mișcare a acțiunii penale.

Plângerea prealabilă nu este prin urmare un act ce conține punerea în mișcare a acțiunii penale, ci este un act în temeiul căruia organele în drept pun în mișcare acțiunea penală.

Textele din Codul penal și din Codul de procedură penală prevăd că acțiunea penală se pune în mișcare *la* plângerea prealabilă și nu *prin* plângerea prealabilă (art. 131, art. 193 alin. 2 Cod penal și art. 279 Cod de procedură penală).

Și în cazul în care legea cere plângerea prealabilă, titular al acțiunii penale, deci al dreptului de a o pune în mișcare ca și de a dispune de ea, este, prin urmare, tot statul, prin organele judiciare, și nu persoana vătămată. Persoana vătămată care nu introduce sau care își retrage plângerea prealabilă nu dispune de acțiunea penală, ci face doar să fie îndeplinită condiția sub care statul a făcut declarația anticipată de renunțare la acțiunea penală.

Plângerea prealabilă, ca act de sesizare, se deosebește de celelalte acte de sesizare⁷ obișnuită a organelor de urmărire penală (denunț, plângere, sesizare din oficiu) prin caracterul ei necesar și indispensabil, de condiție pentru pornirea procesului penal, ca și prin caracterul exclusiv, plângerea prealabilă fiind singurul mod de sesizare⁸ valabilă pentru pornirea procesului penal pentru anumite infracțiuni, aceasta neputând avea loc dacă s-a produs o sesizare obișnuită.

Deosebiriile dintre plângerea prealabilă și instituția plângerii prevăzute de art. 222 Cod de procedură penală sunt următoarele :

- plângerea reprezintă numai un act de sesizare a organelor judiciare prevăzut de art. 222 Cod de procedură penală, câtă vreme plângerea prealabilă, pe lângă faptul că este o modalitate specială de sesizare a organelor judiciare, este în același timp, și o condiție de pedepsibilitate și de procedibilitate;

⁷ Carmen Silvia Paraschiv ș.a., *Drept procesual penal*, București, Lumina Lex, 2004, p.397.

⁸ I. Neagu, op.cit., p.431; Dongoroz II, p.96; N. Volonciu, op., cit., p.69.

- plângerea nu reprezintă singurul mod de sesizare a organelor judiciare, art.221 Cod de procedură penală, reglementând și denunțul ca mod de sesizare sau sesizarea din oficiu, câtă vreme, plângerea prealabilă reprezintă singurul act de sesizare pentru unele infracțiuni prevăzute în mod special;

- plângerea, odată depusă la organul judiciar, nu mai poate fi retrasă, operând în acest caz principiul oficialității, pe când, în situația plângerii prealabile, principiul oficialității nu-și are aplicabilitate, iar persoana vătămată are posibilitatea de a opera cu cele două instituții, de a-și retrage plângerea prealabilă sau de a realiza împăcarea cu învinuitul sau inculpatul.

2.2.Plângerea prealabilă, instituție a dreptului penal substanțial și a dreptului procesual penal

Codul penal și alte legi cu dispoziții penale prevăd, în cazul anumitor infracțiuni, că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare sau exercitată decât în cazul în care persoana vătămată și-a exprimat voința de tragere la răspundere penală a făptuitorului prin introducerea unei plângeri prealabile la autoritățile judiciare.

Ca urmare, lipsa plângerii prealabile a fost inclusă între cauzele care înlătură răspunderea penală (art. 131 Cod penal). Același efect de a înlătura răspunderea penală îl are și retragerea plângerii prealabile atunci când legea prevede necesitatea unei plângeri prealabile.

Din punctul de vedere al legii penale, plângerea prealabilă apare ca o condiție de pedepsibilitate⁹, de punitate sau, în alți termeni, de aplicare a sancțiunilor prevăzute de legea penală.

Lipsa plângerii prealabile sau neintroducerea ei în condițiile prevăzute de lege (titular, termen) atrage înlăturarea răspunderii penale, ca neîndeplinită condiția de aplicare a sancțiunii prevăzute de legea penală.

Condiționarea tragerii la răspundere penală, pentru unele infracțiuni, de existența plângerii prealabile a părții vătămate își are temeiul în anumite considerațiuni social-politice și de politică penală. S-a considerat, în primul rând, că din punctul de vedere al realizării scopului legii penale și al restabilirii ordinii de drept și a liniștei sociale recurgerea, din oficiu, la constrângerea juridică prin mijloace de drept penal este calea cea mai potrivită.

Sunt totuși fapte incriminate de legea penală care prezintă un grad redus de pericol social, prin aceea că ele nu au aceea rezonanță socială care să impună neapărat aplicarea de sancțiuni penale. Apoi, sunt alte fapte care se petrec, de regulă, în cercul mai restrâns al anumitor grupuri sociale, cu o rezonanță mai mult individuală decât socială. În astfel de situații, dacă cei individual lezați nu cred că

---

⁹ V.Dongoroz, *Drept penal*, București,1939,p.729.

e cazul să sesizeze organele penale, e mai potrivit ca societatea să renunțe la tragerea din oficiu la răspundere penală a făptuitorilor.

În sfârșit, în cazul altor infracțiuni, punerea în mișcare a procesului penal sau dezbaterile din proces ar putea uneori arunca o lumină defavorabilă asupra părții vătămate, în special infracțiunile care se referă la viața personală a acesteia (violarea secretului corespondenței sau a secretului profesional). Într-o atare situație procesul penal nu este favorabil părții vătămate.

În cazul altor infracțiuni, care prezintă un pericol social redus și care în genere privesc relații dintre persoane aparținând fie aceleiași familii, fie aceluiși mediu social, persoana vătămată apreciază că recurgerea la justiție nu ar fi mijlocul cel mai indicat pentru obținerea unei satisfacții și evitarea altor conflicte. Aceste considerații au determinat admiterea instituțiilor plângerii prealabile și a împăcării părților, potrivit cărora tragerea la răspundere penală și continuarea procesului penal sunt lăsate la aprecierea persoanei vătămate. Această persoană va decide, în cazurile prevăzute de lege, dacă este cazul ca infractorul să fie sau nu tras la răspundere penală, și în caz afirmativ, să facă plângere prealabilă. În caz negativ, lipsa plângerii prealabile duce la înlăturarea răspunderii penale. Cu alte cuvinte, lipsa plângerii prealabile devine o cauză de înlăturare a răspunderii penale, același lucru în caz de retragere a plângerii prealabile sau în caz de împăcare a părților.

Așa cum am mai precizat lipsa plângerii prealabile, ca și retragerea plângerii constituie cauze de înlăturare a răspunderii penale, care pentru a putea produce efecte juridice trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să fie vorba de infracțiuni pentru care legea prevede că acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă. Această condiție delimitează sfera infracțiunilor pentru care tragerea la răspundere penală este subordonată plângerii prealabile, iar lipsa acestei plângeri prealabile atrage înlăturarea acestei răspunderi.

b) plângerea prealabilă trebuie să fie făcută de persoana vătămată, potrivit dispoziției din alin. 1 art. 131 Cod penal. Rezultă deci că persoana vătămată este titularul dreptului de a provoca punerea în mișcare a procesului penal prin introducerea plângerii prealabile.

c) plângerea prealabilă trebuie făcută în condiții legale, adică în condiții care privesc forma, locul și termenul introducerii plângerii prealabile.

- d) plângerea prealabilă se adresează, organelor judiciare.

Potrivit dispoziției din alin. 2, art. 131 Cod penal, retragerea plângerii prealabile constituie, la fel cu lipsa plângerii prealabile, o cauză de înlăturare a răspunderii penale. Retragerea plângerii prealabile este un act de voință unilateral, manifestat de persoana vătămată, care a făcut plângere

prealabilă și care apoi revine retrăgând plângerea făcută, și care trebuie să fie reală¹⁰ și nederminată de dol sau violență¹¹.

De exemplu, retragerea plângerii prealabile s-a considerat a fi obținută prin dol atâta vreme cât în cazul unui abuz de încredere inculpatul a promis restituirea bunurilor deținute și ulterior nu a respectat promisiunea. Această manifestare de voință a părții vătămate trebuie să fie explicită (declarată formal). Este totuși considerată ca o retragere implicită lipsa nejustificată a părții vătămate de la două termene consecutive în fața instanței de judecată.

Retragerea plângerii prealabile trebuie să fie totală și necondiționată, adică să privească atât latura penală, cât și cea civilă a procesului.

Cu alte cuvinte, partea vătămată nu poate renunța numai la acțiunea penală și nu poate condiționa retragerea plângerii prealabile de acordarea despăgubirilor civile.

Retragerea plângerii prealabile trebuie să se facă într-un anumit interval de timp care se situează între momentul depunerii sale și până la intervenirea hotărârii definitive de judecată. Potrivit dispozițiilor din Codul penal, retragerea plângerii prealabile are efect juridic înlăturarea răspunderii penale. O altă instituție care acționează alături de retragerea plângerii prealabile o reprezintă împăcarea părților, care înlătură răspunderea penală în anumite cazuri expres prevăzute de lege.

În principiu, împăcarea părților trebuie să se realizeze în fața organului judiciar și până la rămânerea definitivă a hotărârii, cu toate acestea, există posibilitatea ca împăcarea să fie consemnată într-un act autentic, pe care părțile sau numai una din ele îl prezintă instanței de judecată.

Condițiile pe care trebuie să fie îndeplinite ca această instituție să producă efecte juridice sunt următoarele:

-împăcarea intervine între persoana vătămată și inculpat;

-împăcarea părților reprezintă un act bilateral ce intervine între două părți pentru a stinge acțiunea penală și civilă, care trebuie exprimat printr-o declarație de voință clară, nechivocă a celor două părți¹². Acordul de voință trebuie să fie neviciat, să nu fi fost dat sub influența violenței, a dolului sau erorii¹³.

-împăcarea este personală în sensul că produce efecte numai față de persoana sau persoanele cu care partea vătămată s-a împăcat, produce efecte *in personam* ;

spre deosebire de lipsa plângerii prealabile care produce efecte *in rem*;

-împăcarea părților trebuie să fie totală, atât sub aspectul laturii penale cât și a celei civile;

-împăcarea părților trebuie să fie necondiționată;

¹⁰ **I.Neagu**, *Drept procesual penal, Partea specială*, vol.I, Editura Osca Print, 1994, p.152.

¹¹ **N.Volonciu**, *Tratat de procedură penală, Partea specială*, vol.II, Editura Paideia, București, 1994, p.116.

¹² **N.Volonciu**, *Tratat de procedură penală, Partea specială*, vol.II, Editura Paideia, București, 1994, p.117.

¹³ **Carmen Silvia Paraschiv ș.a.**, *Drept procesual penal*, Editura Lumina Lex, București, 2004, p.399.

-împăcarea părților trebuie să fie definitivă, adică să nu mai existe o cale de revenire asupra ei¹⁴;

-împăcarea părților poate interveni oricând dar nu mai târziu de a se pronunța hotărârea definitivă de condamnare (atât în cursul urmăririi penale, a judecății în primă instanță, în apel sau recurs).

Conform art.132 alin.1 Cod penal, împăcarea părților în cazurile prevăzute de lege, înlătură răspunderea penală și stinge și acțiunea civilă.

Legea penală prevede cazurile când, pentru exercitarea acțiunii penale, este necesară plângerea prealabilă, evidențiindu-se faptul că infracțiunile vizate privesc relațiile sociale limitate în special la interesele personale ale părților.

Codul penal prevede necesitatea plângerii prealabile a persoanei vătămate în cazul mai multor infracțiuni: lovirea sau alte violențe (art. 180), vătămarea corporală (art.181), vătămarea din culpă (art. 184 alin 1și 3), violarea de domiciliu (art.192 alin.1), violarea secretului corespondenței (art. 195), divulgarea secretului profesional (art.196), violul (art. 197 alin.1), furtul pedepsit la plângerea prealabilă (art. 210), inclusiv cel calificat, abuzul de încredere (art. 213 alin. 2), gestiunea frauduloasă (art. 214 alin. 3), distrugerea (art. 217 alin.1), abandonul de familie (art. 305), nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorilor (art. 307), tulburarea folosinței locuinței (art. 320).

Între celelalte infracțiuni din Codul penal în vigoare și Noul Cod penal (Legea nr.301/2004 Codul penal, a cărei dată de intrare în vigoare a fost prorogată până la data de 1 septembrie 2008, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 30 iunie 2006.) există următoarele corespondențe: art. 180 = art. 185; art. 181 = 196; art. 184 = art. 189; art.192 = art. 208; art. 195 =212; art. 196 = 214; art. 197 = 217; art. 206 = 225; art. 210 = 251; art. 213 = art. 256; art. 214 = art. 258; art. 217 = art. 263; art. 305 = 228; art. 307 = art. 230 și art. 320 = art. 364.

Referitor la art. 220 Cod penal, tulburarea de posesie, deoarece prin modificările aduse prin Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției precum și unele măsuri adiacente, deoarece nu mai este prevăzut că acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, se consideră că acest articol nu mai face parte din categoria infracțiunilor urmărite la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Sesizarea organului de urmărire penală urmând să fie făcută prin modalitățile prevăzute de art. 222 Codul de procedură penală, iar acțiunea penală să fie pusă în mișcare din oficiu. Aceste aspecte au fost deja clarificate urmare adoptării Legii nr. 356/2006 pentru modificarea Codului de procedură penală.

---

¹⁴ **Tribunalul Municipiului București**,s.a II-a p.,d.nr.689/1985,R3,p.250.

În acest sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, care printr-un recurs în interesul legii (Decizia nr. XX/12.06.2006 publicată în Monitorul Oficial nr.7/05.01.2007), prin care s-a statuat că pentru infracțiunea de tulburare de posesie, sesizarea instanței se face din oficiu, prin rechizitoriu.

Unele infracțiuni sunt prevăzute și în legi speciale cu dispoziții penale, cum sunt, de exemplu, Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat (art. 33 alin. 2 și 4) cu modificările și completările ulterioare, iar în unele legi cu dispoziții penale se prevede că, pentru anumite infracțiuni, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate dar și la sesizarea unui anumit organ sau unei anumite persoane. În aceste cazuri, există un caz de împiedicare alternativ, dacă nu s-a produs sesizarea organului competent, se poate face, în termenul legal, plângerea prealabilă de către persoana vătămată și invers. Cât timp nu s-a acționat prin nici unul din aceste moduri speciale de sesizare, nu poate interveni răspunderea penală. Dacă sesizarea nu poate fi retrasă, retragerea plângerii prealabile este posibilă, iar acțiunea penală se stinge.

În cazul infracțiunii de concurență neloială, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea părții vătămate ori la sesizarea camerei de comerț și industrie teritorială sau a altei organizații profesionale (art. 8 Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale), dar nefiind precizat că plângerea este prealabilă, înseamnă că retragerea ei nu stinge acțiunea penală.

După cum rezultă din exemplificarea infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, se poate trage concluzia că statul a înțeles să renunțe la dreptul său exclusiv de exercițiu a acțiunii penale în favoarea persoanei vătămate pentru unele infracțiuni care au un grad mai redus de pericol social și privesc interese cu implicații individuale sau de familie, care ar putea fi afectate mai mult dacă s-ar declanșa acțiunea penală fără acordul lor. Politica judiciară penală poate fi realizată cu o mai mare eficiență socială dacă, pentru astfel de infracțiuni, se ține seama de voința persoanelor vătămate decât dacă s-ar trece peste această voință¹⁵.

În această concepție, legea penală a recunoscut persoanei vătămate un drept absolut¹⁶ și exclusiv în aplicarea legii penale, prin reglementarea plângerii prealabile. Dreptul este absolut, căci exercitarea acțiunii penale depinde numai de voința persoanei vătămate prin infracțiune, neintroducerea sau retragerea plângerii prealabile fiind o cauză de împiedicare la punerea în mișcare și la exercitarea acțiunii penale.

Dreptul este exclusiv cu unele excepții în sensul că nicio altă persoană - cum ar fi substituții procesuali - nu beneficiază de acest drept în locul persoanei vătămate având exercițiul deplin al drepturilor sale.

---

¹⁵ V.Dongoroz ș.a., Explicații teoretice ale Codului penal român, vol.II, Ed. Academiei, București, 1970, p.384.

¹⁶ I.Neagu, *Drept procesual penal, Partea specială, vol.I*, Editura Oscar Print, București, 1994, p.152.

În legătură cu reglementarea penală a plângerii prealabile trebuie subliniat caracterul indivizibil al acesteia, care produce o extindere a plângerii prealabile peste voința persoanei vătămate. Astfel, în cazul în care o faptă a produs vătămări mai multor persoane, răspunderea penală a făptuitorului este antrenată chiar dacă plângerea prealabilă provine numai de la una din persoanele vătămate, ceea ce înseamnă o indivizibilitate activă a plângerii prealabile.

Este așa numita *indivizibilitatea activă* a răspunderii penale, în sensul că atunci când în același raport juridic penal sunt mai multe persoane vătămate, adică mai mulți subiecți pasivi, atitudinea activă a uneia dintre aceste persoane produce efect ca și cum toate persoanele vătămate ar acționa¹⁷. De asemenea, se mai prevede că tragerea la răspunderea penală își produce efectul chiar dacă, în cazul în care deși s-au făcut plângeri prealabile de către mai multe persoane vătămate, numai una dintre acestea își menține plângerea prealabilă introdusă sau menținută numai împotriva unuia.

Dacă la săvârșirea aceleiași infracțiuni au participat mai mulți făptuitori, plângerea prealabilă introdusă sau menținută numai împotriva unuia dintre ei atrage răspunderea penală pentru toți participanții la infracțiune - *indivizibilitate pasivă*. În acest caz, potrivit alin. 4 art. 131 Cod penal, tragerea la răspundere penală a tuturor făptuitorilor va avea loc, chiar dacă plângerea prealabilă s-a făcut sau se menține numai față de unul sau unii dintre aceștia. Această reglementare își găsește justificarea în indivizibilitatea infracțiunii, care constituie o unitate juridică independent de numărul celor care au săvârșit-o. Persoanei vătămate i s-a acordat dreptul dacă trebuie sau nu să introducă plângere prealabilă și deci dacă apreciază că fapta săvârșită trebuie sau nu adusă în fața organelor judiciare. Or, din moment ce persoana vătămată prin plângerea făcută împotriva vreunui dintre făptuitori a adus înaintea organelor judiciare infracțiunea săvârșită, aceasta trebuie să fie urmărită și judecată indivizibil în raport cu toți cei care au contribuit la săvârșirea ei. Așadar, între participanți există o *indivizibilitate pasivă*, în sensul că tragerea la răspundere penală a unuia dintre ei se răsfrânge asupra tuturor, adică plângerea făcută față de unul dintre infractori antrenează tragerea la răspunderea penală a tuturor celor care au săvârșit fapta. În consecință, lipsa plângerii prealabile față de unii participanți nu constituie pentru aceștia o cauză de înlăturare a răspunderii penale. De asemenea, retragerea plângerii numai în privința unora dintre participanți nu înlătură răspunderea penală a acestora.

În fine, în art. 131 alin. ultim Cod penal se prevede că atunci când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă, acțiunea penală se pune în mișcare și din oficiu. Legea penală a scos, astfel, de sub incidența necesității plângerii prealabile a persoanei vătămate cazurile în care se justifică o protecție specială din partea autorităților judiciare. Dacă persoanele îndreptățite să reprezinte persoanele lipsite de capacitate de

---

¹⁷ N.Volonciu, *Tratat de procedură penală, Parte specială*, vol.II, Editura Paideia, București, 1994, p.115.

exercițiu nu au acționat în interesul acestora atunci când au fost victime ale unei infracțiuni sau în cazul celor cu capacitate de exercițiu restrânsă nu li s-a dat încuviințarea necesară, atunci acțiunea penală se pune în mișcare și din oficiu.

În interpretarea dată de plenul Tribunalului Suprem prin decizia de îndrumare nr. 9/1973, legea nu condiționează începerea urmăririi penale din oficiu de neintroducerea în termenul legal de 2 luni a plângerii prelabile de către cel îndreptățit a reclama și nici chiar de declarația expresă făcută de acesta, înăuntrul termenului menționat, că nu înțelege să introducă plângere prelabilă. De asemenea, retragerea plângerii prelabile se poate face când acțiunea penală a fost pusă în mișcare printr-o astfel de plângere prelabilă, nu și atunci când organul de urmărire penală s-a sesizat din oficiu.

În ce privește împăcarea părților, care se aplică în toate cazurile când o infracțiune este supusă plângerii prelabile, aceasta este personală, dar pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu restrânsă împăcarea se face numai de reprezentanții lor legali, iar cei cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege. Împăcarea produce efecte și în cazul când acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu (art. 132 alin.3 Cod penal).

În Codul de procedură penală plângerea prelabilă este prevăzută sub două ipostaze: lipsa plângerii prelabile și retragerea acesteia constituie unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale (art. 10 lit. f și h); lipsa plângerii prelabile ca un caz de împiedicare a începerii urmăririi penale (art. 221 alin.2), iar dacă s-a început urmărirea penală, ca un caz de încetare a urmăririi (art. 345 alin.3).

În toate aceste ipostaze, plângerea prelabilă constituie o condiție de procedibilitate în alți termeni lipsa plângerii prelabile și retragerea acesteia constituie unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale (art. 10 lit. f și h); lipsa plângerii prelabile ca un caz de împiedicare a începerii urmăririi penale (art. 221 alin. 2), iar dacă s-a început urmărirea penală, ca un caz de încetare a urmăririi (art. 345 alin. 3).

Așa cum am arătat , instituția plângerii prelabile este reglementată atât pe planul dreptului penal substanțial (art. 131 și 132 Cod penal) dar, cum vom arăta în continuare, și pe planul dreptului procesual penal (art. 10, art. 279-286, art. 362, art.479 Cod de procedură penală). Sub acest aspect în cadrul dreptului procesual penal , lipsa plângerii prelabile este reglementată ca o cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale (art. 10 lit. f Cod de procedură penală).

Reglementările existente în dreptul penal material cu privire la instituția plângerea prelabile au rezonanțe pe planul dreptului procesual penal. În acest sens, în dispozițiile Codului de procedură penală (art. 221 alin. 2) se arată că: “ în cazul infracțiunilor, pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prelabile de către persoana vătămată, lipsa

acestei plângeri împiedică începerea urmăririi penale, iar în art.10 lit. f, lipsa acestei plângeri prealabile este considerată ca o cauză care stinge acțiunea penală”.

În cazurile în care legea prevede expres că, în vederea tragerii la răspundere penală a făptuitorului, este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, organele judiciare au obligația să constate că plângerea prealabilă a fost făcută cu respectarea condițiilor legale, căci numai astfel ea capătă eficiență juridică. Nerespectarea dispozițiilor legale privind introducerea plângerii prealabile echivalează cu însăși lipsa acesteia, organele judiciare urmând să înceteze urmărirea penală sau procesul penal. Se asimilează cu lipsa plângerii prealabile a persoanei vătămate, nerespectarea dispozițiilor legale privind subiectul îndrituit să facă o asemenea plângere.

Există o asemenea situație în cazul în care introducerea plângerii prealabile s-a făcut de către o altă persoană decât cele prevăzute de lege sau peste termenul legal. Trebuie subliniat faptul că, în materia substituițiilor procesuali, dispozițiile art. 222 alin. 5 Cod de procedură penală nu pot fi aplicate prin analogie și plângerii prealabile.

Un alt caz de împiedicare de punere în mișcare sau de exercitare a acțiuni penale este retragerea plângerii prealabile prevăzută de art 10 lit. h Cod de procedură penală, care se înfățișează ca o manifestare unilaterală de voință a persoanei vătămate de a-și retrage, în condițiile legii, plângerea făcută. Așa cum am amintit și în cazul de înlăturare a răspunderii penale, retragerea plângerii prealabile trebuie să fie totală și necondiționată, în sensul că trebuie să privească ambele laturi, penală și civilă ale cauzei¹⁸.

Potrivit art. 13 Cod de procedură penală, în caz de amnistie, prescripție ori de retragere a plângerii prealabile învinuitul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal și potrivit art. 13 alin. 3 , dacă nu se constată vreunul dintre cazurile prevăzute în art. 10 lit. a - e Cod de procedură penală., instanța trebuie să dispună încetarea procesului penal.

Alături de retragerea plângerii prealabile, în art. 10 lit. h este reglementată și instituția împăcării părților, care apare ca un act de înțelegere între făptuitor și partea vătămată, prin care, în condițiile și pentru a înlătura răspunderea penală și celelalte consecințe ale săvârșirii infracțiunii¹⁹. Pentru ca împăcarea părților să conducă la stingerea acțiunii penale trebuie îndeplinite cumulativ anumite condiții, printre aceste condiții se înscrie necesitatea ca împăcarea să se facă între persoana vătămată, pe de o parte și învinuit ca inculpat, pe de altă parte.

---

¹⁸ **C.Bulai**, *Drept penal, Partea generală, vol.III*, T.U.B.,1982, p.80.

¹⁹ **I.Oancea**, *Drept procesual penal*, București ,1994,p.483.

Capitolul 3

Condiții de fond și formă pentru introducerea plângerii prealabile

3.1. Titularul plângerii prealabile

3.1.1. Persoana vătămată - titular al plângerii prealabile

Întrucât legiuitorul a reglementat instituția plângerii prealabile pentru a ocroti, în primul rând, interesele celui vătămat prin infracțiune, dreptul de a introduce plângerea prealabilă are un caracter personal și aparține persoanei vătămate.

Dreptul persoanei vătămate de a face plângere prealabilă este un drept cu caracter personal, indivizibil și netransmisibil. Dreptul de a face plângere prealabilă este personal, putând fi realizat numai de persoana prevăzută de lege. Acest drept nu poate fi transferat altora nici prin acte între vii, nici prin succesiune. Exercițierea acestui drept poate fi făcută însă, prin mandatar. În acest caz mandatul trebuie să fie special, iar procura se atașează plângerii, dispozițiile art. 222 Cod de procedură penală fiind aplicabile prin analogie.

Legea nr.356/2006 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, introduce prin art. 222 Cod de procedură penală..., după alineatul 6, un nou alineat, alineatul 7, care prevede: »*Plângerea greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată, se trimite organului competent* ».

Mandatul special trebuie să fie dat în cadrul termenului prevăzut pentru introducerea plângerii prealabile, în acest caz fiind necesar ca în procură să se precizeze împotriva cui se face plângerea prealabilă și pentru ce faptă, o procură cu caracter general nu poate servi pentru introducerea plângerii prealabile.

În practică s-a pus problema dacă mai este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate atunci când aceasta a decedat înainte de expirarea termenului de introducere. Pentru situația când decesul persoanei vătămate nu a fost determinat chiar de către autorul faptei s-a statuat, în mod corect, că lipsa manifestării de voință a persoanei vătămate, prin neintroducerea plângerii prealabile, echivalează cu lipsa acesteia și deci există obstacolul în promovarea acțiunii penale. Datorită faptului că legea procesual penală prevede expres infracțiunile urmăribile la plângerea prealabilă, în cazul în care persoana vătămată a decedat, înainte de a se fi împlinit termenul de introducere a plângerii prealabile, aceasta nu poate fi exercitată din oficiu. În cazul în care partea vătămată a decedat după ce și-a manifestat voința de a fi urmărit și judecat făptuitorul, deci după ce a făcut în termen plângerea prealabilă, procesul penal continuă.

Ca atare, e greșită procedura instanței legal investită prin plângerea prealabilă a persoanei vătămate cu judecarea faptei de lovire, de a înceta procesul penal constatând că în cursul judecării cauzei persoana vătămată a decedat²⁰.

În practica judiciară s-a stabilit ca lipsa de calitate procesuală a persoanei care a introdus plângerea prealabilă la organul competent pentru persoana vătămată nu se acoperă printr-un mandat dat după depășirea acestor faze ale procesului. Lipsa mandatului special determină încetarea procesului penal în baza art.11 pct. 2 lit.b raportat la art. 10 lit. f Cod de procedură penală.

3.1.2. Titularul plângerii prealabile în cazul persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă și a celor fără capacitate de exercițiu.

În privința subiecților care pot introduce plângerea prealabilă la organele competente urmează să observăm ca legiuitorul a prevăzut posibilitatea ca și alte persoane decât titularul ei să poată face plângere²¹. O asemenea concluzie se desprinde din dispozițiile art. 284 alin. 2 Cod de procedură penală, unde se arată că în cazul în care persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de două luni curge de la data când persoana îndreptățită a reclama a știut cine este făptuitorul.

Dispozițiile art. 284 alin. 2 Cod de procedură penală, corelate cu dispozițiile art. 132 alin. 3 Cod penal, ne conduc la concluzia că pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă pot face plângerea prealabilă reprezentanții lor legali, adică părinții, tutorele sau curatorul.

²⁰ Trib.Jud. Timiș, dec.pen. nr.1713/1971 în R.R.D. nr. 2/1973, p.167.

²¹ I.Neagu, op.cit., p.571.

Prin dispozițiile legale menționate, legiuitorul determină sfera persoanelor care pot introduce plângerea prealabilă la organele competente. În urma celor arătate mai sus, subliniem faptul ca dispozițiile art. 222 alin. 5 Cod de procedură penală privind plângerea, ca mod de sesizare a organelor de urmărire penală, nu se aplică în cazul plângerii prealabile, deoarece aceasta din urmă constituie o modalitate specială, prevăzută de lege, prin care persoana vătămată își exercită dreptul său exclusiv de a cere tragerea la răspundere penală a făptuitorului. În acest sens, în doctrină s-a arătat, pe bună dreptate, ca plângerea prealabilă introdusă de copilul major pentru părinte apare ca fiind făcută de persoană fără calitate, deoarece dispozițiile art. 222 alin 5 Cod de procedură penală, potrivit cărora plângerea se poate face, printre alții, și de către copilul major pentru părinți, nu sunt aplicabile în cazul plângerii prealabile. Din aceleași considerente, nu pot face plângere prealabilă părinții pentru copiii lor majori, și nici un soț pentru celălalt soț.

În vederea ocrotirii minorilor fără capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, părinții pot înlocui sau întregi voința acestora și pot deveni titulari ai plângerii prealabile în cazul în care asemenea categorii de minori au fost vătămate prin infracțiuni pentru care legea prevede că este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate. În acest sens, din coroborarea dispozițiilor art. 284 alin. 2 Cod de procedură penală și ale art. 105 din Codul familiei rezultă că pentru minorul lipsit de capacitate de exercițiu plângerea se poate face de oricare dintre părinți.

Potrivit art.135 alin. 5 Cod penal, în cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, acțiunea penală se pune în mișcare și din oficiu. Așadar, în ipoteza prevăzută de art. 135 alin. 5 Cod penal, funcționează atât principiul disponibilității asupra acțiunii penale, cât și principiul oficialității. În această privință, apreciem că punerea în mișcare a acțiunii penale se face din oficiu numai în subsidiar, adică numai în ipoteza în care cei îndrituiți de lege nu au introdus plângerea prealabilă la organele competente.

În cazul minorilor cu capacitate de exercițiu restrânsă, în practica judiciară și în literatura de specialitate s-a apreciat, că plângerea prealabilă trebuie introdusă de către persoana vătămată, minor cu capacitatea de exercițiu restrânsă, cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă. Pe de altă parte, dacă un minor a dobândit prin căsătorie capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor sale, potrivit reglementărilor în vigoare, el poate introduce personal plângerea prealabilă, fără să aibă nevoie de încuviințarea vreunei persoane.

În privința exercitării și din oficiu a acțiunii penale în ipotezele prevăzute de art. 131 alin. 5 Cod penal, au fost exprimate opinii diferite.

Într-o altă opinie²², se arată ca dispozițiile art. 131 alin. 5 Cod penal sunt aplicabile, fără nici o deosebire, tuturor infracțiunilor pentru care legea prevede necesitatea plângerii prealabile a persoanei

---

²² V.Pătulea, II, *Idem*, R.R.D. nr.11/1983, p.37-44.

vătămate. Această a doua opinie o apreciem ca fiind fondată, deoarece în dispozițiile art. 131 alin 5 Cod penal nu se face nici o deosebire între infracțiunile pentru care legea prevede procedura acțiunii penale directe la instanța și cele pentru care plângerea prealabilă se adresează organelor de cercetare penală sau procurorului. Achiesând la acest mod de rezolvare a problemei puse în discuție, subliniem că persoana vătămată, cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă, se poate împacă totuși cu făptuitorul, potrivit art. 132 alin 3 Cod penal ipoteza finală din Cod penal.

În ipoteza prevăzută de art. 131 alin. 5 Cod penal, oficialitatea punerii în mișcare a acțiunii penale funcționează în subsidiar, fiind o garanție pentru protecția drepturilor minorului în cazul în care reprezentanții săi legali nu au introdus plângerea prealabilă la organele competente.

Plângerea prealabilă reprezintă instituția pusă în slujba celui vătămat pentru a-și ocroti interesele, deci dreptul de a introduce plângerea prealabilă aparține, potrivit art. 131 Cod penal, persoanei vătămate și are un caracter personal, cu excepțiile pe care le-am arătat.

3.1.3. Persoana juridică titulară a plângerii prealabile ?

După cum bine cunoaștem, infracțiunile pot vătăma atât persoane fizice, cât și persoane juridice. În acest caz, s-a pus problema - amplu dezbătută în literatura de specialitate - dacă plângerea poate fi făcută de oricare dintre aceste categorii de persoane. Potrivit unei opinii, plângerea prealabilă putea fi introdusă de ambele categorii de persoane, iar când persoana vătămată este o organizație din cele prevăzute la art. 145 Cod penal, plângerea prealabilă se face totdeauna prin reprezentant²³. Contrar acestei opinii, majoritatea autorilor, consideră că plângerea prealabilă nu poate fi introdusă decât de persoana fizică vătămată²⁴. În sprijinul acestei opinii, se argumentează, de exemplu, cele două instituții - retragerea plângerii prealabile și împăcarea părților - sunt manifestări de voință unilaterale (retragerea plângerii) și respectiv bilaterale (împăcarea părților) ale persoanelor fizice. Nu se poate concepe împăcarea părților între o persoană fizică și o persoană juridică, așa cum nu putem spune că o persoană juridică și-a retras plângerea prealabilă. Un alt argument în sprijinul acestei opinii îl reprezintă natura infracțiunilor avute în vedere. Toate infracțiunile pentru care legea prevede necesitatea plângerii prealabile pentru punerea în mișcare a acțiunii penale sunt infracțiuni îndreptate împotriva persoanelor fizice sau a patrimoniului acestora.

Persoana juridică este un subiect de drept. În doctrină este dominantă concepția potrivit căreia „persoana juridică este subiectul colectiv de drept, adică un colectiv de oameni care, întrunind condițiile cerute de lege, este titular de drepturi subiective și obligații civile”. Prin persoană juridică

---

²³ V.Dongoroz ș.a., *Explicații teoretice*, Vol. II, București, 1975, p.98.

²⁴ C.Bulai, op.cit., p.470.

se înțelege o ființă abstractă, intelectuală, creată prin ficțiunea legii, într-un interes social și într-un scop de utilitate publică, având un patrimoniu deosebit, capabilă de a avea drepturi și îndatoriri. Numai legiuitorul are dreptul de a crea asemenea persoane, pentru că nici o ficțiune nu poate să existe fără lege, deoarece numai prin voința puterii, care singură prin legi, stabilește instituții și prescrie reguli pentru păzirea ordinii publice, apărarea bunelor moravuri și a intereselor generale ale societății. După alți teoreticieni persoana juridică este un ansamblu de elemente materiale și umane, care îndeplinind condițiile prevăzute de lege este titular de drepturi și obligații.

În sprijinul argumentării conform căreia și persoana juridică poate să fie considerată ca titulară a dreptului de a formula plângere prealabilă, cu toate că aceste opinii nu au fost îndeajuns motivate și argumentate din punct de vedere juridic, cei care susțin această opinie²⁵ enumeră câteva elemente pe care le vom enumera:

- Cu toate că, într-adevăr, reglementarea plângerii penale prelabile vizează în principal, ocrotirea persoanelor fizice, sunt totuși și unele infracțiuni dintre cele pe care legea le condiționează punerea în mișcare a acțiunii penale de plângerea prealabilă a persoanei vătămate, ce pot fi îndreptate și împotriva drepturilor patrimoniale ale persoanei juridice (spre exemplu, abuzul de încredere-art.213 C.pen., gestiunea frauduloasă-art.214 C.pen., distrugerea- art.217 C.pen.).
- Legiuitorul a dorit ca titular să fie și persoana juridică deoarece atunci când se indică în textul legii cine poate să facă plângere prealabilă, vorbește în sens larg fără a distinge între persoana fizică sau o persoană juridică. Dacă s-ar da acestor texte o interpretare mai restrictivă decât a dorit legiuitorul, prin distingerea în mod limitativ a unor ipoteze exclusive de aplicare a legii pe care legiuitorul nu le-a avut în vedere la edictarea normelor, ar însemna să fie eliminată, în mod nelegal, o categorie a persoanelor vătămate, ce pot deveni, la ivirea/îndeplinirea condițiilor textelor de incriminare, titulari ale dreptului de a formula plângere prealabilă.
- De asemenea, dacă s-ar interpreta în mod restrictive noțiunea de „persoană vătămată,, din conținutul textelor indicate, s-ar ajunge la încălcarea dreptului liberului acces la justiție, drept ce aparține și persoanei juridice, și care este garantat oricărei personae de art. 21 din Constituția României, precum ale art. 6, paragr. 1, teza 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drept care,

---

²⁵ **N.Iliescu**, *Procedura plângerii prelabile*, în „*Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român, Partea specială*, vol.II, de V.Dongoroz ș.a., Editura Academiei București, 1976, p.98. **V.Păvăleanu**, *Drept procesual penal. Partea specială*, vol. II, Editura Lumina Lex, București, 2004, p.133.**D.Soare**, *Persoana juridică titulară a plângerii prelabile*, Revista Dreptul nr.4/2007, p.224.

raportat la substanța lui, este un drept de ordin procesual în ceea ce privește raporturile dintre persoana vătămată și autorităților judiciare.

- Persoana juridică având un patrimoniu propriu, distinct de cel al persoanelor fizice ce intră în conducerea persoanei juridice, apare ca un subiect de sine stătător, având drepturi și obligații proprii, doar modul de exercitare al acestora fiind diferit de cel al persoanelor fizice, deoarece în cazul persoanelor juridice acestea sunt exercitate prin reprezentanții legali, însă titulară a dreptului sau a obligației rămâne persoana juridică.
- Din moment ce persoana juridică apare ca subiect pasiv nemijlocit al infracțiunii, fiind, așadar, persoană vătămată, aceasta poate fi titulară a dreptului de a formula plângere prealabilă, în cazul în care raportul juridic penal de conflict în care aceasta este implicată în calitate de subiect pasiv a fost determinat de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea cere, ca o condiție de punitate, formularea unei astfel de plângeri.
- În ceea ce privește aparentele impedimente ce ar putea interveni cu ocazia împăcării părților sau a retragerii plângerii prelabile, acestea nu sunt legate de modalitatea de exprimarea a voinței în cazul persoanelor juridice, manifestarea voinței acesteia este posibilă prin intermediul reprezentantului ei. Persoana juridică având o voință proprie, doar modalitatea de exprimarea a acesteia fiind diferită de cea a persoanei fizice, între aceasta, în calitate de persoană vătămată, și autorul infracțiunii poate interveni împăcarea părților. De asemenea, manifestarea de voință a persoanei juridice poate fi unilaterală în cadrul raportului juridic procesual penal, materializându-se prin retragerea plângerii prelabile.

Având în vedere recente modificări aduse prin Legea nr.278/2006 privind modificarea Codului penal și prin Legea nr. 356/2006 privind modificarea Codului de procedură penală, prin care s-a reglementat răspunderea penală a persoanei juridice, urmează să interpretăm faptul că plângerea prealabilă poate fi introdusă și de persoana juridică, în numele și interesul acesteia, prin intermediul reprezentantului, deoarece atât timp cât există obligații și răspunderii există corelativ și drepturi.

3.2. Termenul de introducere a plângerii prelabile

3.2.1. Natura juridică a termenului de introducere a plângerii prelabile.

Plângerea prealabilă, pentru a fi valabilă și a produce efecte juridice, trebuie introdusă la organul competent într-un anumit termen.

În legislațiile moderne introducerea plângerii prelabile este prevăzută în general într-un termen peremptoriu relativ scurt (mult mai redus decât termenul de prescripție penală), a cărei nerespectare duce la decăderea din dreptul de a mai face sesizarea. Caracterul scurt al termenului este explicat

prin interesul de a nu lăsa partea vătămată, ca prin voința sa să țină un timp îndelungat pe infractor (adevărat sau pretins) sub amenințarea plângerii prealabile, ceea ce ar putea da loc la șantaj ori teroare. Pe de altă parte, prezumția că după trecerea unui termen mai mare, partea vătămată nu voiește și nu mai are motiv serios a face plângerea.

Prevederile referitoare la termenul de introducere a plângerii prealabile la organul judiciar competent, în funcție de situațiile prevăzute de legiuitor, au rămas în vigoare.

Au fost abrogate prevederile prevederile reglementate de art.284¹ Cod de procedură penală referitoare la „lipsa nejustificată a părții vătămate la două termene consecutive, în fața instanței de judecată,, atunci când era sesizată prin plângere directă, prevăzute de art. 279 alin. 2, lit.a, urmare a corelării prevederilor procedurale, urmând ca judecata, în situațiile arătate să se facă la fel ca și pentru cauzele care au fost sesizate prin rechizitoriu.

Potrivit art. 284 alin 1 Cod de procedură penală, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o plângere prealabilă, aceasta trebuie introdusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana vătămată a știut cine este făptuitorul. Aliniatul 2 al art. 284 precizează că „în situațiile când persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de 2 luni curge de la data când persoana îndreptățită a reclama a știut cine este făptuitorul,,.

În cazul persoanelor incapabile dispozițiile amintite se aplică după caz. Dacă persoana vătămată este un minor care are capacitate de exercițiu restrânsă, termenul va curge din momentul când acesta a știut cine este făptuitorul, nefiind semnificativă data cunoașterii făptuitorului de către reprezentantul legal. Dimpotrivă, dacă minorul nu are capacitate de exercițiu este irelevant faptul că acesta l-a cunoscut pe făptuitor la o anumită dată, singurul moment care contează fiind când reprezentantul legal a deținut informația respectivă. În literatura de specialitate din trecut s-au susținut opinii contradictorii în legătură cu natura juridică a termenului de introducere a plângerii, considerându-se de unii că aceasta ar fi un termen substanțial²⁶, iar de alții că ar avea un caracter strict procedural.

3.2.2. Calculul termenului de introducere a plângerii prealabile.

Întrucât termenul este înscris în legea de procedură penală și codul nu face derogări sau alte precizări, considerăm că just s-a specificat în doctrină că acest termen trebuie calculat după regulile comune înscrise în art. 186 alin 3 și 4 Cod de procedură penală²⁷. Prevederile acestui articol, la alineatele menționate cuprind următoarele: „, *Termenele socotite pe luni sau pe ani expiră, după caz, la sfârșitul zilei corespunzătoare a ultimei luni ori la sfârșitul zilei și lunii corespunzătoare din ultimul an. Dacă această zi cade într-o lună ce nu are zi corespunzătoare, termenul expiră în ultima*

²⁶ **M.Popovici**, *Plângerea prealabilă în reglementarea actualului Cod de procedură penală*, în R.R.D. nr.9/1969, p.23.

²⁷ **V.Dongoroz ș.a.**, *Explicații teoretice*, vol.II, Ed. Academiei, București 1975, p.100.

zi a acelei luni. Când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează”.

Termenul curge din ziua în care persoana vătămată a știut cine este făptuitorul, cu motivarea că art. 284 Cod de procedură penală nu distinge între infracțiunea continuată, continuă sau simplă, fapt pentru care se aplică întocmai indiferent de forma infracțiunii.

În legătură cu respectarea termenului de introducere a plângerii prelabile practica judiciară a lămurit numeroase probleme. Astfel, s-a statuat că este irelevant faptul că persoana vătămată minoră și unul din părinții săi erau internați în spital în cadrul termenului de introducere a plângerii, din momentul ce sesizarea putea fi făcută în acest interval și de către celălalt părinte²⁸. În cazul infracțiunii de abuz de încredere săvârșit prin refuzul de restituire a unui bun mobil, data de la care se calculează termenul prevăzut de art. 284 Cod de procedură penală este momentul manifestării nejustificate a refuzului de restituire, repetările ulterioare ale refuzului ne reprezentând semnificație juridică. În mod similar, s-a subliniat că nu este tardivă plângerea prelabilă depusă în termen și restituită de organul judiciar spre completare persoanei vătămate, chiar dacă depunerea ulterioară se face după depunerea termenului legal.

Când tardivitatea plângerii determină încetarea procesului penal instanța nu soluționează acțiunea civilă alăturată²⁹. În asemenea cazuri persoana vătămată poate obține despăgubirile numai pe calea acțiunii separate introduse la instanța civilă.

Termenul de introducere a plângerii are un caracter procedural, nerespectarea lui atrăgând decăderea din exercițiul dreptului de introducere a plângerii și anularea plângerii prelabile.

Pentru ipoteza formulării plângerii prelabile prin scrisoare recomandată, procedura atestării respectării termenului de introducere se raportează la momentul eliberării recipisei de către oficiul poștal, și nu la momentul înregistrării plângerii la organului judiciar. În situația când plângerea prelabilă este trimisă prin poștă, scrisoarea nefiind recomandată, data care se calculează este data poștei (ștampila oficiului poștal).

Sunt situații când persoana vătămată, din cauza unor unor împrejurări ce nu țin de aceasta, este împiedicată de o anumite cauze temeinice (forță majoră, caz fortuit) să introducă plângerea în termen, totuși legea acordă posibilitatea introducerii plângerii prelabile peste termen, folosindu-se prin analogie dispoziții care țin seama de astfel de împiedicări (art. 385 și 386 lit. b Cod de procedură penală.).

²⁸ **Trib. Jud. Suceava**, dec.pen. nr.106/1982, R.R.D., nr.9/1982, p.70.

²⁹ **Tribunalul Suprem**, secț.pen., dec.nr.1203/1978, R.R.D. NR.1/1979, p.58.

Codul de procedură penală prevede un caz de introducere peste termen a plângerii prealabile și în situația schimbării încadrării juridice. Astfel, art. 286 Cod de procedură penală arată că „, , dacă într-o cauză în care s-au făcut acte de cercetare penală se consideră ulterior că fapta urmează a primi o încadrare juridică pentru care este necesară plângerea prealabilă, organul de cercetare penală cheamă partea vătămată și o întreabă dacă înțelege să facă plângere”.

În cazul în care plângerea prealabilă a fost introdusă în termenul prevăzut de lege la un organ necompetent, ea se consideră valabilă potrivit dispozițiilor art. 285 și art.222 alin.7 (introdus prin Legea nr. 356/2006) Cod de procedură penală, care prevede că „, plângerea prealabilă greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite organului competent”.

3.3.Continutul plângerii prealabile

3.3.1.Considerații generale.

Potrivit dispozițiilor cuprinse în art. 283 Cod de procedură penală, “plângerea trebuie să cuprindă descrierea faptei, indicarea autorului, arătarea mijloacelor de probă, indicarea adresei părților și a martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și atunci când este cazul, indicarea persoanei responsabile civilmente”. Pentru a căpăta caracterul unei plângeri prealabile se cere și manifestarea de voință ca făptuitorul să fie tras la răspundere penală³⁰.

În ceea ce privește forma, plângerea prealabilă poate fi făcută în scris sau oral. Plângerea se poate face oral când persoana vătămată nu știe să scrie sau să citească ori atunci când ea se face la organele de urmărire penală sau în ședința de judecată, în condițiile art. 286 Cod de procedură penală (schimbarea încadrării juridice pentru care este necesară plângerea prealabilă), situații în care răspunsul părții vătămate, în sensul că înțelege să facă plângere, se consemnează într-un proces-verbal .

Atunci când plângerea prealabilă se face oral și este consemnată într-un proces-verbal, acesta trebuie să fie semnat de partea vătămată, afară de cazul că aceasta nu poate să semneze situație în care trebuie să se facă mențiune expresă despre acest lucru, arătându-se și motivul pentru care nu a fost posibilă semnarea³¹.

Tot în ceea ce privește forma în care se face plângerea prealabilă, în practica judiciară³² s-a decis că înscrisul intitulat “declarație” scris de organul de poliție și semnat de persoana vătămată are valoarea unei plângeri prealabile, atâta vreme cât în cuprinsul său se descrie modul în care s-a săvârșit fapta, se face referire la inculpat și se solicită tragerea la răspundere a acestuia. În acest sens, legea procesuală nu cere ca o condiție a valabilității plângerii existența unui înscris separat, voința

³⁰ **G.Theodoru**, *Drept procesual penal- partea specială*.Editura Cugetarea, Iași,1998 p.163.

³¹ **G.Mateuț**, *Procedura penală-partea specială, vol.I*, Editura Lumina Lex, București, 1997, p.9.

³² **Curtea de Apel București**, s.a II-a pen., dec. nr.81/1999, în C XIV, p.134-135.

persoanei vătămate de a pune în mișcare acțiunea penală în cazul infracțiunilor care se urmăresc la plângerea prealabilă putând să se manifeste și în cuprinsul declarației date la organele de cercetare penală. Esențial este ca persoana vătămată să fi menționat în declarație toate datele necesare și să fi declarat că dorește ca făptuitorul să fie tras la răspundere penală.

3.3.2. Elementele conținutului plângerii prealabile.

Din textul art. 283 Cod de procedură penală referitor la conținutul plângerii prealabile, rezultă elementele acesteia, pe care le vom examina pentru a considera dacă plângerea prealabilă este regulat întocmită și care sunt consecințele eventualelor neregularități în această privință.

Elementele care constituie conținutul unei plângeri prealabile sunt : numele părții vătămate, descrierea faptei, indicarea autorului, arătarea mijloacelor de probă, indicarea adresei părților și a martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și atunci când este cazul, indicarea persoanei responsabile civilmente. În literatura de specialitate s-a susținut că plângerea prealabilă trebuie să mai conțină, în mod obligatoriu, și alte două elemente: manifestarea de voință a persoanei vătămate de tragere la răspundere penală a făptuitorului și semnătura acestuia³³.

Eficacitatea juridică a plângerii prealabile este determinată deci de conținutul acesteia³⁴, de aceea, unele dintre elementele enumerate sunt prevăzute sub sancțiunea nulității absolute, lipsa lor atrăgând ineficiența juridică a plângerii prealabile, fiind considerată un act nul sau, după unii autori³⁵, ca inexistent, pe care le prezentăm în continuare.

Numele și prenumele părții vătămate. Indicarea părții vătămate prin nume, inițială, prenume, domiciliu. Dacă plângerea a fost făcută prin mandatar, cu mandat special sau de reprezentantul legal al persoanei vătămate, lipsită de capacitate de exercițiu, la plângere trebuie atașat actul care dovedește această calitate.

Descrierea faptei este elementul indispensabil în funcție de care se face încadrarea juridică a faptei și constă în precizarea datei și a împrejurărilor în care aceasta s-a săvârșit. Ea poate fi făcută sumar, dar suficient pentru a se stabili elementele constitutive ale faptei. Nu este necesar să se dea încadrarea juridică a faptei, dacă sunt mai multe fapte, fiecare va fi descrisă separat.

O descriere corespunzătoare a împrejurărilor în care a fost comisă fapta penală trebuie să permită răspunsul la următoarele întrebări: *cine? când? unde? cum? cu ce? pentru ce?*.

Indicarea făptuitorului constituie un alt element al conținutului plângerii prealabile.

Arătarea mijloacelor de probă constituie o obligație pentru persoana vătămată în virtutea principiului dedus din art. 66 Cod de procedură penală potrivit căruia nimeni nu poate fi considerat

³³ **N.Giurgiu**, *Cauzele de nulitate în procesul penal*, Editura Științifică și Pedagogică, 1974, p.234.

³⁴ **N.Lisnic**, *Plângerea prealabilă. Condiții de valabilitate*. R.D.P. nr.4/2004, p.139.

³⁵ **I.Neagu**, *Tratat de procedură penală*, Editura Pro, București, 1997, p.380-381.

vinovat până la proba contrară. De aceea partea vătămată, pentru a susține vinovăția făptuitorului, trebuie să indice în conținutul plângerii prelabile mijloacele prin care poate proba această vinovăție.

Conform art. 64, mijloacele de probă prin care se constată elementele de fapt ce pot interveni ca probă sunt: declarațiile învinutului sau ale inculpatului, declarațiile părții vătămate, ale părții civile și ale părții responsabile civilmente, declarațiile martorilor, înscrisurile, înregistrările video sau audio, fotografiile, mijloacele materiale de probă, constatările tehnico-științifice, constatările medico-legale și expertizele.

În ceea ce privește celelalte elemente ale conținutului instituției plângerii prelabile și anume : *indicarea adresei părților și martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și indicarea persoanei responsabile civilmente*, lipsa acestor mențiuni nu lovesc plângerea de nulitate.

Manifestarea de voință a persoanei vătămate de a solicita tragerea la răspundere penală a făptuitorului constituie un alt element al conținutului plângerii prelabile indicat de doctrină. Această manifestare de voință are un caracter special și trebuie să rezulte dintr-o declarație neechivocă în acest sens.

Prin faptul că plângerea prelabilă trebuie să conțină, pe lângă elementele prevăzute de art. 283 Cod de procedură penală și o declarație în sensul condamnării inculpatului, această declarație se deosebește de cererea de identificare a făptuitorului adresată organului de cercetare penală. Solicitarea persoanei vătămate de a se identifica făptuitorului (sau făptuitorii) nu echivalează cu o plângere prelabilă, pentru că organul de cercetare nu efectuează în cauză urmărirea penală, ci doar face investigații pentru identificarea făptuitorului.

Abia după ce a fost comunicat persoanei vătămate, aceasta va decide, cunoscând acum și identitatea făptuitorului, dacă înțelege sau nu să facă plângere prelabilă.

În practica judiciară s-a decis, pe bună dreptate, că lipsește plângerea prelabilă pe motiv că părțile vătămate nu au solicitat condamnarea inculpatului, ci doar demolarea lucrărilor efectuate în spațiile comune, ceea ce se poate realiza pe calea unei acțiuni civile separate³⁶.

Semnătura titularului plângerii prelabile, constituie un alt element important, care deși nu este prevăzută în mod expres alături de celelalte elemente în art. 283 Cod de procedură penală, necesitatea ei decurge din alte dispoziții legale, și anume art. 82 alin.1 și art. 112 pct. 6 Cod de procedură civilă care își găsesc aplicarea și în materie penală.

---

³⁶ **Tribunalul Municipiului București**, s.I, pen., dec.nr.557/1996, *Culegere de practică judiciară a Tribunalului București pe anii 1994-1997*, cit.supr, p.332.

În legătură cu semnarea plângerii prealabile de către persoana vătămată aceasta trebuie să fie semnată în mod obligatoriu, însă dacă s-a omis semnătura, aceasta se poate face în fața organului judiciar, după o prealabilă verificare.

Din analiza prin comparație a dispozițiilor art. 283 și a dispozițiilor art. 222 Cod de procedură penală, se poate observa că legea a înțeles să facă deosebire între plângere și plângerea prealabilă și sub aspectul conținutului acestora.

În conținutul plângerii prealabile trebuie să fie indicate, în plus față de conținutul plângerii, adresa părților și a martorilor și precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă, precum și atunci când este cazul, indicarea persoanei civilmente.

Capitolul 4

Plângerea prealabilă mod de sesizare a organelor de urmărire penală

4.1. Plângerea prealabilă introdusă la organul de cercetare penală sau procurorului

Înainte de apariția Legii nr.356/2006, privind modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, infracțiunile pe care legea penală le supune condiției plângerii prealabile se clasificau în două categorii. Cele mai multe din aceste infracțiuni

erau supuse urmării penale, plângerea urmând a fi introdusă la organele de urmărire penală. Infracțiunile prevăzute în art. 279 alin. 2 lit. a Cod de procedură penală erau și ele supuse condiției plângerii prealabile, dar aceasta trebuia introdusă la instanța de judecată, devenind un mod de sesizare special pentru instanța de judecată. Această diferențiere era cauzată, pe de o parte, de gradul de pericol social mai pronunțat al infracțiunilor din prima categorie, iar pe de altă parte de posibilitățile pe care le oferă infracțiunile din cea de a doua categorie de a fi judecate fără o cercetare penală prealabilă.

Prin modificările aduse s-a pus capăt disputelor din literatura juridică, referitoare la regimul juridic al plângerii prealabile în fața instanței, în special la faptul dacă plângerea introdusă era act de inculpare prin simpla sesizare a instanței, sau la primul termen de judecată, instanța urma să pună în mișcare acțiunea penală. Datorită acestor modificări, s-au stins unele dintre aspectele controversate referitoare la plângerea prealabilă.

Articolul 279 alin. 2 Cod procedură penală stabilește că „plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, potrivit legii, „aceasta este modificarea adusă prin Legea nr.356/2006 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală, urmând ca în toate cazurile în care legea prevede condiția ca acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă toate aceste plângeri se vor adresa organului de cercetare penală și procurorului.

În aceste cazuri, urmărirea penală se desfășoară obișnuit, procesul penal având forma tipică. Organul de cercetare penală sau procurorul, primind plângerea, procedează potrivit dispozițiilor art. 228 Cod de procedură penală, dispunând, după caz, începerea sau neînceperea urmării penale.

Este posibil să fie săvârșite mai multe infracțiuni în stare de indivizibilitate sau de conexitate, din care unele sunt de competența organului de cercetare penală, altele de competența organului de urmărire penală competent după calitatea persoanei făptuitorului.

În caz de infracțiune flagrantă, organul de urmărire penală este obligat să constate săvârșirea acesteia, chiar în lipsa plângerii prealabile, astfel ar putea fi obstaculată aflarea adevărului prin dispariția mijloacelor de probă.

După primirea plângerii prealabile, organul de cercetare al poliției judiciare sau procurorul procedează potrivit regulilor de procedură, dispunând începerea urmării penale și efectuarea cercetării sau dispunând neînceperea urmării penale dacă există vreo cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale (art. 10 Cod de procedură penală). Urmărirea penală se desfășoară cu participarea persoanei vătămate, care are un drept de dispoziție asupra acțiunii penale prin retragerea plângerii prealabile sau prin împăcarea cu inculpatul. După terminarea cercetării penale, cauza se rezolvă de către procuror potrivit regulilor de procedură cu finalizarea urmării penale.

Este posibil ca, în cursul urmăririi penale, pentru o infracțiune pentru care s-a dispus din oficiu începerea urmăririi penale, să se ajungă la schimbarea încadrării juridice într-o infracțiune pentru care se cere plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

În această situație, organul de cercetare penală sau procurorul cheamă persoana vătămată și o întreabă dacă înțelege să facă plângere prealabilă, în caz afirmativ, organul de urmărire, după caz, continuă cercetarea . În cazul în care persoana vătămată declară că nu face plângere prealabilă, dosarul se înaintează procurorului cu propunerea de a se înceta urmărirea în temeiul art. 10 lit. f Cod de procedură penală.

Calitatea pe care o are făptuitorul în momentul săvârșirii infracțiunii poate atrage competența unui anumit organ de urmărire penală . Legea prevede, pentru o asemenea situație, competența prioritară și exclusivă a unui anumit organ de urmărire penală, căruia trebuie să i se trimită plângerea datorită faptului că aceasta fusese adresată altui organ de urmărire sau instanței de judecată.

Infracțiunile pentru care plângerea prealabilă se introduce la organele de cercetare penală sau la procuror, infracțiunile care prevăd această obligație sunt prevăzute atât în Codul penal precum și în alte legi speciale .

Amintim câteva articole: lovirea sau alte violențe (art.180), vătămarea corporală din culpă (art. 181), violarea de domiciliu (art. 192), amenințarea (art. 193), -art181-vătămare corporală; art.184 alin. 3-vătămare corporală din culpă; art.192-violare de domiciliu; art.195-violarea secretului corespondenței; art.196-violarea secretului profesional; art.197 alin.1 – violul; art.217alin.1 - distrugere; art.305-abandonul de familie; art.307-nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului; art.320 –tulburarea folosinței locuinței ș.a..

Alături de aceste prevederi ale Codului penal mai sunt dispozițiile din legile speciale pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă, cum sunt cele prevăzute de art. 5 din Legea nr. 11 din 29.01.1991 privind combaterea concurenței neloiale, de art. 140, 141 și 142 lit. a, c, j, l, n și o din Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (M.Of. nr.60/1996) ș.a.

În aceste cazuri, urmărirea penală se desfășoară obișnuit, procesul penal având forma tipică. Organul de cercetare penală sau procurorul, primind plângerea, procedează potrivit dispozițiilor art. 228 Cod de procedură penală, dispunând, după caz, începerea sau neînceperea urmăririi penale.

Este posibil să fie săvârșite mai multe infracțiuni în stare de indivizibilitate sau de conexitate, din care unele sunt de competența organului de cercetare penală, altele de competența organului de urmărire penală competent după calitatea persoanei făptuitorului.

În această situație, urmărirea penală revine organului de urmărire competent după calitatea persoanei, căruia i se trimite cauza privitoare la toate faptele și toți făptuitorii.

În caz de infracțiune flagrantă, organul de urmărire penală este obligat să constate săvârșirea acesteia, chiar în lipsa plângerii prealabile, astfel ar putea fi obstaculată aflarea adevărului prin dispariția mijloacelor de probă.

După primirea plângerii prealabile, organul de cercetare al poliției judiciare sau procurorul procedează potrivit regulilor de procedură, dispunând începerea urmăririi penale și efectuarea cercetării sau dispunând neînceperea urmăririi penale dacă există vreo cauză de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale (art. 10 Cod de procedură penală). Urmărirea penală se desfășoară cu participarea persoanei vătămate, care are un drept de dispoziție asupra acțiunii penale prin retragerea plângerii prealabile sau prin împăcarea cu inculpatul. După terminarea cercetării penale, cauza se rezolvă de către procuror potrivit regulilor de procedură cu finalizarea urmăririi penale.

Este posibil ca, în cursul urmăririi penale, pentru o infracțiune pentru care s-a dispus din oficiu începerea urmăririi penale, să se ajungă la schimbarea încadrării juridice într-o infracțiune pentru care se cere plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

În această situație, organul de cercetare penală sau procurorul cheamă persoana vătămată și o întreabă dacă înțelege să facă plângere prealabilă, în caz afirmativ, organul de urmărire, după caz, continuă cercetarea.

În cazul în care persoana vătămată declară că nu face plângere prealabilă, dosarul se înaintează procurorului cu propunerea de a se înceta urmărirea în temeiul art. 10 lit. f Cod de procedură penală.

4.2. Plângerea prealabilă introdusă la organul de urmărire penală competent

Calitatea pe care o are făptuitorul în momentul săvârșirii infracțiunii poate atrage competența unui anumit organ de urmărire penală, fie organe de cercetare penală, fie procuror. Legea prevede, pentru o asemenea situație, competența prioritară și exclusivă a unui anumit organ de urmărire penală, căruia trebuie să i se trimită plângerea că aceasta fusese adresată altui organ de urmărire sau instanței de judecată.

Calitatea prevăzută de lege este cea de judecător, procuror, , militar, controlor financiar de la Curtea de Conturi sau contra uneia dintre persoanele arătate în art. 29 pct. 1. Cod de procedură penală. Articolul 29 pct. 1 din Codul de procedură penală se referă la competența de judecată a Înaltei Curții de Casație și Justiție și anume la infracțiunile săvârșite de senatori, deputați, de membri Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, membrii, judecătorii și procurorii Curții de Conturi, de Președintele Consiliului Legislativ și Avocatul Poporului, de mareșali, amirali, generali și chestori

de poliție, de sefii cultelor religioase, organizate în condițiile legii și de ceilalți membri ai Înalțului Cler, care au cel puțin rangul de arhieru sau echivalent al acestuia, de judecătorii și magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la Curțile de apel și Curtea Militară de Apel, procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe și procurorii Direcția Națională Anticorupție.

În primul rând trebuie reținut, că procesul va avea tot o formă tipică, cu efectuarea obligatorie a unei urmăririi penale. Deosebirea că sesizarea nu se poate introduce la un organ de cercetare sau procuror oarecare, cu simpla respectare a regulilor comune de competență materială și teritorială, urmând ca în toate cazurile plângerea să se adreseze organului competent să efectueze urmărirea penală, cu respectarea riguroasă a regulilor de competență personală.

În acest caz, subiectul activ al infracțiunilor este un subiect circumstanțiat, având una din calitățile pe care le-am enumerat. Deci competența este dată de calitatea persoanei care a săvârșit infracțiunea.

Competența personală este acea formă de competență prin intermediul căreia se stabilesc organele judiciare care pot soluționa anumite cauze penale în funcție de calitatea făptuitorului.

În literatura de specialitate s-a remarcat că prin instituirea acestei forme de competență s-a derogat de la principiul potrivit căruia infractorii trebuie să fie judecați de către aceleași instanțe fără deosebire de situația personală pe care o au³⁷. Derogarea este justificată, însă, prin aceea că, în acest fel, se asigură o mai temeinică judecare a cauzei datorită cunoașterii specificului infracțiunii și a calității făptuitorului. În acest sens, infracțiunile săvârșite de către militari determină o competență specială a instanțelor militare, organe judiciare specializate în domeniul infracțiunilor cu specific militar prin cunoașterea regulamentelor militare, a mediului cazon și a altor elemente care determină specificul acestui domeniu.

Calitățile care atrag competența personală a organelor judiciare sunt următoarele: militar, magistrat, Președinte al Republicii, senator, deputat, membru al Guvernului, judecător al Curții Constituționale, membru al Curții de Conturi, judecător, procuror sau controlor financiar al Curții de Conturi, președintele Consiliului Legislativ, Avocatul Poporului, șefi ai cultelor religioase și alți membri ai Înalțului Cler cu rang de arhieru sau echivalent al acestuia, chestorii de poliție etc.

Rațiunile pentru care există forme speciale de competență în funcție de calitatea făptuitorului constau fie în regimul special al unor anumite domenii (în cazul infracțiunilor săvârșite de militari), fie în poziția pe care făptuitorul o deține în cadrul autorităților publice (în cazul demnitarilor) fie

---

³⁷ Volonciu, op.cit., p.126.

pentru înlăturarea unor suspiciuni cu privire la modul de înfăptuire a justiției, având în vedere profesia juridică a făptuitorului (în cazul magistraților).

Sub aspectul competenței personale, are relevanță numai calitatea făptuitorului. Rezultă, în concluzie, că pentru determinarea competenței personale a unui anumit organ judiciar nu prezintă interes calitatea celorlalte părți.

Esențial în stabilirea competenței personale este ca respectiva calitate a făptuitorului să existe la momentul săvârșirii infracțiunii. *Per a contrario*, dobândirea calității după săvârșirea infracțiunii nu determină schimbarea competenței penale (art. 40 alin. 2 Cod de procedură penală). Prin excepție de la această regulă, art. 40 alin. 2 Cod de procedură penală a fost completat cu reglementarea potrivit căreia dobândirea vreunui din calitățile prevăzute în art. 29 pct. 1 Cod de procedură penală va conduce la schimbarea competenței. Astfel, în ipoteza în care ulterior comiterii faptei inculpatul a dobândit calitatea de general de divizie, competentă să soluționeze cauza în primă instanță va fi Înalta Curte de Casație și Justiție indiferent de instanța competentă prin raportare la calitatea avută la momentul comiterii faptei penale.

Potrivit art. 40 alin. 1 Cod de procedură penală, când competența instanței este determinată de calitatea inculpatului, instanța rămâne competentă să judece cauza, chiar dacă inculpatul, după comiterea infracțiunii, nu mai are acea calitate, în următoarele cazuri:

- fapta are legătură cu atribuțiile de serviciu ale făptuitorului;
- s-a dat o hotărâre în primă instanță.

Dispozițiile prin care este reglementată competența personală sunt prevăzute sub sancțiunea nulității absolute, iar excepția de necompetență după calitatea persoanei poate fi ridicată, conform art. 39 alin. 1 Cod de procedură penală, în tot cursul procesului penal, până la pronunțarea hotărârii definitive.

Dacă subiectul activ al infracțiunilor este un subiect circumstanțiat, având deci una dintre calitățile enumerate mai sus, plângerea prealabilă se introduce întotdeauna la procuror, deoarece acesta este competent să efectueze urmărirea penală³⁸.

Parchetul căruia i se adresează plângerea prealabilă este diferențiat în funcție de locul unde își desfășoară activitatea, judecătorul, procurorul sau militarul împotriva căruia se face plângerea.

În aceste situații, plângerea prealabilă se adresează:

- Parchetului de pe lângă Curtea de Apel, pentru faptele comise de un judecător de la judecătoria sau tribunal, ori de un procuror de la parchetele de pe lângă aceste instanțe;

---

³⁸ **Carmen Silvia Paraschiv, ș.a.,** *Drept procesual penal*, Ed. Lumina Lex, București, 2004, p.406.

- Parchetului de pe lângă Curtea Militară de Apel, pentru faptele săvârșite de judecătorii de la tribunalul militar sau de la tribunalul militar teritorial și de procurorii de la parchetele corespunzătoare;

- Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru faptele judecătorilor și magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii din parchetele corespunzătoare;

- Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru infracțiunile săvârșite de senatori și deputați, de membrii guvernului, judecătorii Curții Constituționale, membrii ai Curții de Conturi, președintele Consiliului Legislativ, mareșali, generali și amirali, șefii cultelor religioase organizate în condițiile legii și ceilalți membri ai Înalțului Cler, care au cel puțin rang de arhieru sau echivalent acestuia, procurorului din Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

- Comandantul unității, șeful comendurii de garnizoană sau ofițerii desemnați de aceștia ca organe de cercetare penală, pentru faptele comise de militari, în afară de judecătorii și procurorii militari, de mareșali, generali și amirali, care atrag competența procurorului militar din Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel sau din Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dacă plângerea prealabilă a fost adresată unui alt organ de urmărire penală sau a fost introdusă la instanța de judecată, organele sesizate trebuie să trimită plângerea prealabilă la organul de urmărire competent să efectueze urmărirea penală, potrivit precizărilor de mai sus, plângerea fiind considerată valabilă dacă a fost introdusă în termen la organul necompetent.

La organul de urmărire penală competent se trimit, dacă nu este posibilă disjungerea, toate plângerile prealabile pentru infracțiuni săvârșite de o persoană având toate calitățile arătate anterior, dacă sunt conexe sau indivizibile, chiar dacă sunt din categoria infracțiunilor pentru care plângerea prealabilă se adresează altor organe de urmărire. Așadar, se prorogă competența la organul de urmărire competent pentru toate infracțiunile conexe și indivizibile cu una din infracțiunile de competența acestui organ.

O dată sesizat cu plângerea prealabilă, pentru una sau mai multe persoane cu calitatea care atrage o anumită competență, organul de urmărire penală competent desfășoară o activitate obișnuită de urmărire penală, ca orice alt organ de urmărire penală, cu precizarea că urmărirea nu poate începe sau continua fără autorizarea prealabilă, după caz, a Camerei din care face parte, pentru senatori sau deputați, a Președintelui României sau a uneia din Camere, pentru un ministru, a avizului Președintelui României, pentru judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție sau a Consiliului Superior al Magistraturii pentru ceilalți judecători și procurori.

Urmărirea penală se desfășoară și se finalizează după regulile de drept comun, cu precizarea că retragerea plângerii prealabile atrage încetarea urmăririi penale, cu excepția cazului când învinuitul sau inculpatul solicită continuarea procesului penal.

CONCLUZII

În lumina celor arătate, plângerea prealabilă se înfățișează ca o instituție care dă expresie juridică unor interese social-politice privind declanșarea și desfășurarea procesului penal. Este o instituție care se înscrie ca o excepție de la principiul oficialității și care constă în posibilitatea oferită de lege persoanei vătămate de a decide dacă va sesiza sau nu organele competente pentru tragerea la răspundere penală.

Această excepție a fost admisă de legiuitor pentru ca în urma analizei de fapt și de drept a situației și totodată a gradului redus de pericol social a anumitor infracțiuni să decidă singură atitudinea acesteia față de modul de sesizare.

Partea vătămată are la îndemână cele două instituții prevăzute de dreptul penal și cel procesual penal, de retragere a plângerii prealabile precum și de împăcare a părților, fiind subliniată natura mixtă a plângerii prealabile. Din punctul de vedere al dreptului substanțial penal și a dreptului procesual penal, plângerea prealabilă se înfățișează ca o condiție de pedepsibilitate cât și de procedibilitate.

Prin această derogare de la principiul oficialității s-a pus la dispoziția persoanei vătămate, în orice stadiu al procesului penal să recurgă la retragerea plângerii prealabile față de făptuitor cât și la împăcarea cu acesta, acțiunea penală încetând imediat, ceea ce nu se mai poate în alte situații când acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, scopul legii penale este dus la îndeplinire. Această

derogare este posibilă doar la anumite infracțiuni care prezintă un pericol social mai redus cât și a relațiilor cu un caracter mai special, ce sunt între părți.

Pe lângă această condiție esențială de manifestare a părții vătămate de a face plângere prealabilă împotriva făptuitorului, legea mai prevede și alte cerințe, cum ar fi descrierea faptei, element indispensabil în funcție de care se face încadrarea juridică a faptei, indicarea făptuitorului, arătarea mijloacelor de probă, indicarea adresei martorilor, precizarea dacă partea vătămată se constituie parte civilă și indicarea persoanei responsabile civilmente. Pe lângă aceste mențiuni trebuie și semnătura persoanei vătămate, care deși nu este prevăzută în mod expres de art. 283 Cod de procedură penală coroborate cu alte prevederi legale, este necesară.

De asemenea important este și termenul de introducere a plângerii prealabile, termen de care persoana vătămată trebuie să țină cont, deoarece după acest termen plângerea sa apare ca fiind tardivă. Termenul de introducere a plângerii prealabile este de două luni de când se cunoaște făptuitorul.

Plângerea prealabilă se prezintă ca o instituție importantă a dreptului procesual, având rezonanță și pe planul dreptului substanțial penal.

Plângerea se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, în funcție de gravitatea infracțiunilor, conform ultimelor modificări aduse Codului de procedură penală, prin Legea 356/2006.

Deoarece condițiile social-politice au determinat schimbări în mai multe domenii importante, având în vedere aderarea și integrarea țării noastre la Uniunea Europeană, legislația trebuie să fie compatibilă cu cea din celelalte state membre .

Legea nr. 356/2006 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și altor legi, a dus la descongestionarea activității de judecată în procesele penale, activitatea instanței fiind încărcată în mod artificial, în special cu plângerii prealabile formulate de deținuți. Multe dintre plângerile prealabile nu aveau suport faptic, cele mai multe fiind introduse cu scop șicanator sau pentru a se putea deplasa la instanță în ziua procesului, deoarece deținutul parte în cadrul unui proces prezența acestuia fiind obligatorie. Caracterul abuziv al plângerilor prealabile introduse la instanță o dovedește numărul mare de aceste plângeri care au fost înregistrate pe rolul instanțelor în perioadă anterioară apariției legii 356/2006, comparativ cu aceeași perioadă a anului în curs, când s-a simțit o reducere semnificativă de trimitere în fața instanței a cauzelor având obiect infracțiuni care se pun în mișcare la plângerea prealabilă.

Prin adresarea acestor plângerii organului de cercetare penală sau procurorului, considerăm că probele vor fi mai bine administrate, sporind calitatea și eficiența actului de justiție.

Prin Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi conține numeroase și substanțiale modificări ale Codului de procedură penală, determinate de necesitatea unei reforme urgente a justiției sub toate aspectele. Legea răspunde cerinței de a transpune în dreptul intern angajamentele asumate în cadrul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană privind, în deosebi, tragerea la răspundere penală a persoanelor juridice, celeritatea desfășurării procesului penal.

Modificări importante au fost aduse procedurii plângerii prealabile, renunțându-se la o procedură specială pentru o categorie de infracțiuni cu un grad mic de pericolozitate (amenințarea, loviri sau alte violențe, vătămarea corporală, abuz de încredere, etc.) în condițiile în care sesizările erau adresate direct la instanța de judecată, fără o cercetare prealabilă de către organul de cercetare penală. Acest fapt îngreuna activitatea instanțelor cu cauze ce se soluționa în multe cazuri cu încetarea procesului ca urmare a retragerii plângerii de către parte vătămată sau împăcarea părților.

Statistic, din numărul de dosare penale soluționate în cursul anului 2004, acest gen de cauze au reprezentat circa o treime, dintre care mai mult de jumătate s-au soluționat ca urmare a retragerii plângerii de către partea vătămată sau împăcarea părților.

În acest sens prin ultimele modificări aduse Codului de procedură penală și a Codului penal, prin legile nr.356/2006 și 278/2006, au fost transpuse în practică directivele europene, necesare integrării țării noastre la Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

I. Tratate, cursuri, monografii, articole

1. Antoniu G., Volonciu N., Zaharia N., *Dicționar de procedură penală*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988

2. Bulai C., *Drept penal, Partea generală, vol.III*, București, 1982.
3. Dongoroz V. ș.a., *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală*, Ed. Academiei, București, 1975
4. Dongoroz V., *Drept penal*, București, 1939
5. Dongoroz V. ș.a. *Explicații teoretice ale Codului penal român, Partea generală, vol.II*, Ed. Academiei, București, 1970
6. Gotu P., *Plângerea prealabilă și punerea în mișcare a acțiunii penale, atunci când partea vătămată este un minor cu capacitate de exercițiu restrânsă*, Revista Română de Drept nr. 11/1983
7. Giurgiu N., *Cauzele de nulitate în procesul penal*, Ed. Științifică și Pedagogică, București, 1974
8. Iliescu N., *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală, Partea specială, vol.II*, Ed. Academiei, 1976
9. Lisnic N., *Plângerea prealabilă. Condiții de valabilitate*, Revista Română de Drept Penal nr.4/2004
10. Mateuț G., *Procedura penală, Partea specială*, Ed. Lumina Lex, București, 1997
11. Neagu I, *Drept procesual penal, Partea specială, vol.I*, Ed. Oscar Print, București, 1994
12. Neagu I., *Drept procesual penal. Tratat*, Ed. Global Lex, București, 2002
13. Oancea I., *Drept procesual penal*, București, 1994
14. Panțurescu V, *Notă sub decizia nr. 1671942 a Curții de Casație, Secțiuni Unite*, în Pandectele române, 1944
15. Paraschiv Silvia Carmen ș.a., *Drept procesual penal*, Editura Lumina Lex, 2004
16. Papu G., *Despre conținutul plângerii prealabile și efectele neregularităților în această privință*, Revista Dreptul nr.5/2001
17. Pătulea V., *Plângerea prealabilă și punerea în mișcare a acțiunii penale, atunci când partea vătămată este un minor cu capacitate de exercițiu restrânsă*, Revista Română de Drept nr.11/1983
18. Păvăleanu M, I.Iacobuță, M.Covalciuc, *Drept procesual penal*, Editura Pamfilius, Iași, 2005.
19. Popovici M., *Plângerea prealabilă în reglementarea actualului Cod de procedură penală*, Revista Română de Drept nr.9/1969

20. Soare D., *Persoana juridică titulară a plângerii prealabile*, Revista Dreptul nr.4/2007
21. Theodoru G., *Drept procesual penal, Partea specială*, Ed. Cugetarea Iași, 1998.
22. Vizitiu G., *Societăți comerciale. Acțiune penală.*, Revista de Drept Penal, Anul X nr.2/2003
23. Volonciu N., *Tratat de procedură penală, Partea specială, vol.II*, Ed. Paideia, București, 1994
24. Volonciu N., *Tratat de procedură penală*, Editura Paideia, București, 2003.

II. Acte normative

1. Constituția României
2. Monitorul Oficial al României
3. Codul de procedură penală, Editura Lumina Lex, 1997
4. Codul de procedură penală, Editura All Beck, 2005
5. Codul penal aprobat prin Legea nr. 301/2004 a cărei dată de intrare în vigoare a fost prorogată până la data de 1 septembrie 2008, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 30 iunie 2006.
6. Codul penal, Editura Lumina Lex 1997
7. Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției precum și unele măsuri adiacente- Monitorul Oficial al României nr.653/22.07.2005
8. Legea nr. 255/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat – Monitorul Oficial al României nr.559/23.06.2004
9. Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale- Monitorul Oficial al României nr.468/1.07.2003.
10. Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară- republicată- Monitorul Oficial al României nr.827/3.09.2005
11. Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi.

12. Curtea Constituțională a României - Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. I](#) pct. 56 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea [Codului penal](#), precum și pentru modificarea și completarea altor legii [referitoare la art. 205, 206 207 Cod penal](#), Monitorul Oficial al României nr. 104 din 12 februarie 2007

III. Practică judiciară

1. Înalta Curte de Casație și Justiție , Secțiile Unite, Decizia nr. XX/12.06.2006 , Monitorul Oficial nr.7/05.01.2007
2. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr. 1106/2004, Revista de Drept nr.5/2005
3. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr.344/2005, Buletinul Casației nr. 4/2005
4. Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, decizia penală nr.329/1995,Buletinul Jurisprudenței pe 1995
5. Curtea Supremă de Justiție, Secția penală,decizia penală nr.1397/1992 Revista Dreptul nr.3/1993
6. Tribunalul Suprem, Secția penală, decizia nr.1248/1978, Revista de Drept nr.1/1979
7. Tribunalul Suprem, Secția penală, decizia nr.1020/1986, Culegere de Decizii ,1986
8. Tribunalul Suprem, Secția penală,decizia nr.1324/1981, Revista Română de Drept nr.1/1982
9. Curtea Supremă de Justiție- Secția penală decizia penală nr.1556/2000, Revista de Drept Penal nr.8/2003
10. Curtea de Apel București, s.a II-a pen., dec. nr.81/1999
11. Curtea de Apel București, Secția a II a penală, decizia nr.1668/2001, Revista Dreptul nr.2/2002
12. Trib. Mun. București, Secția I-a penală,decizia nr.557/1996, Culegere de practică judiciară a Tribunalului București pe anii 1994-1997
13. Trib. Mun. București, Secția II-a penală, decizia nr.689/1985
14. Trib. Mun. București, Secția a II-a penală, decizia nr.474/1990 în Culegere de practică judiciară pe anul 1990, cu Note de Vasile Papadopol

15. Trib.jud. Suceava, decizia penală nr.106/1982 Revista Română de Drept nr.9/1982
16. Tribunalul Vrancea, decizia penală nr. 21/2005, Jurisprudența națională 2004-2006, Editura Brilliance, 2006.
17. Tribunalul Jud. Bacău, decizia penală nr.648/1981,Revista Română de Drept nr. 3/1982
18. Tribunalul Mureș, decizia penală nr. 59/2005, Jurisprudența națională 2004-2006, Editura Brilliance, 2006.